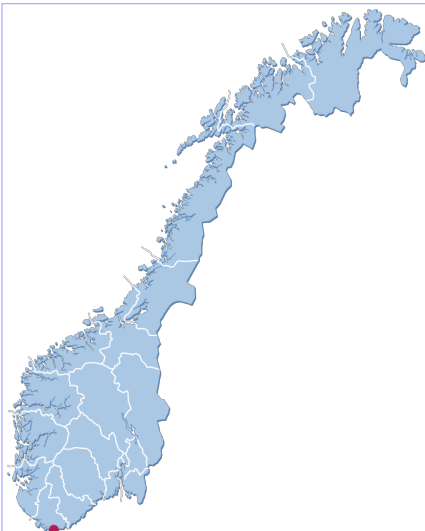
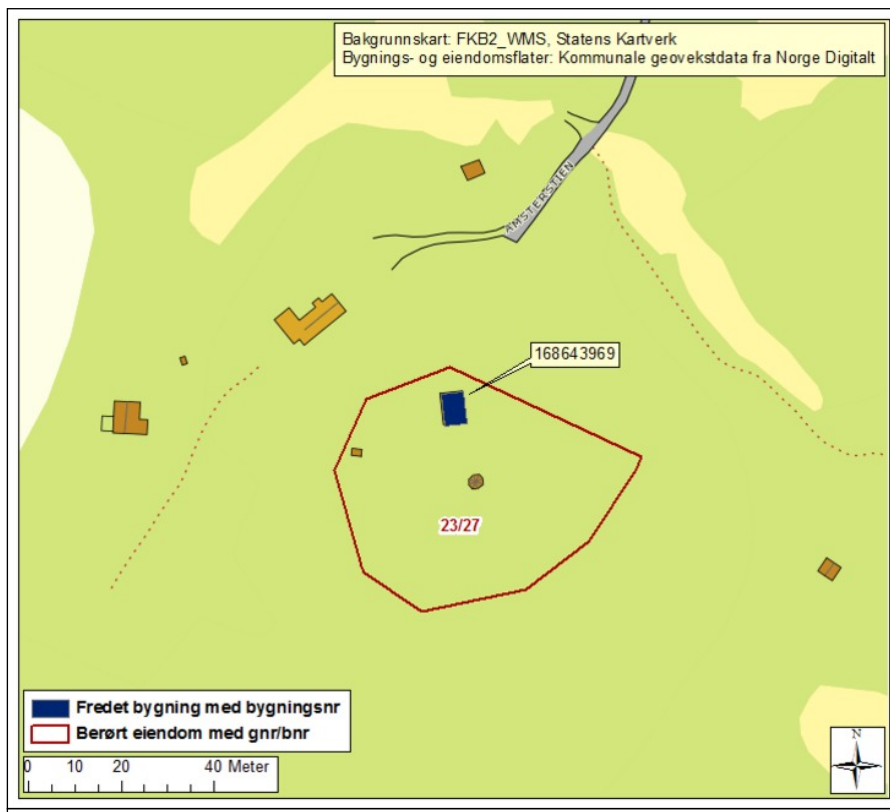

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Vest-Agder
 Kommune: 1002/Mandal
 Opprinnelig funksjon: Kystmeldehytte
 Nåværende funksjon: Friluftsmål
 Foreslått vernekategori: Verneklasse 1, fredning
 Totalt antall bygg: 2

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9903171	Kystvakthytte	1898 - 1898	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	168643969	23/27

Vern kompleks

Formål: Formålet er å verne en militær vakthytte fra 1900. Vakthyttens opprinnelige arkitektoniske utforming, materialbruk og detaljer i interiøret og eksteriør skal ivaretas.

Begrunnelse: Vern av vakthytten på Høgevarden dokumenterer en tusenårig tradisjon med vakt og varsling på dette stedet. Hytten viser hvordan man løste denne oppgaven i forbindelse med opprustningen før 1905. Kystvakthytterne er historisk interessante som vitnesbyrd om den militære opprustningen i Norge i forkant av unionsoppløsningen i 1905. I tillegg har de militærhistorisk interesse som en del av meldetjenesten langs kysten i hele første halvdel av 1900-tallet.

Omfang: Fredningen omfatter bygningens interiør og eksteriør.

Beskrivelse kulturmiljø

Høgevarden ligger på en høyde på Skjernøy. Det er nydelig utsikt over skjærgården fra eiendommen, som fungerer som turmål, landemerke og kulturminne. Området omkring hytta er stort sett bart fjell dekket av mose og lyng.

Det finnes også tegninger av en signalmast som kan ha stått på eiendommen. Festene til denne er ennå synlige i fjellet og lokale krefter arbeider for å få masten gjenreist.

Eiendomshistorikk

Høgevarden er en av flere svært like kystmeldehytter langs sørlandskysten, hvor blant andre Sotåsen og Årosveten også inngår. Den ble oppført like før århundreskiftet som en del av et kystvaktsystem knyttet til den militære opprustningen før 1905. Hyttene er plassert på høyder og strategiske punkter med vid utsikt over skipsleden. Forsvaret inngikk kontrakt med lokalbefolkningen på stedet om vakthold i beredskapssituasjoner. Meldinger ble gitt med kurer/ordonans, etter hvert også med enkle radiosett og telefon.

Kystvakthytterne er historisk interessante som vitnesbyrd om den militære opprustningen i Norge i forkant av unionsoppløsningen i 1905. I tillegg har de militærhistorisk interesse som en del av meldetjenesten langs kysten i hele første halvdel av 1900-tallet. Det har vært flere slike hytter rundt hele kysten av Sør-Norge og etter rundt hundre års brukstid er kystvaktstasjonene blitt en del av kulturlandskapet i disse områdene. Eiendommene med påstånde bygninger er overført med verneklause til Direktoratet for naturforvaltning

Den 07. november 2005 overtok Direktoratet for Naturforvaltning Høgevarden fra Forsvarsbygg. Det ble imidlertid allerede 07. mai 2001 inngått en avtale mellom Direktoratet for Naturforvaltning og Mandal kommune hvor kommunen tok på seg drifts- og vedlikeholdsansvaret for hytta, under forutsetning av at Høgevarden ble overført fra Forsvaret til Direktoratet for Naturforvaltning. Skjernøy Historielag skulle da ha vedlikeholdsansvarlige for hytta, mens kommunen skulle stille med finansiering.

Verneverdige bygg

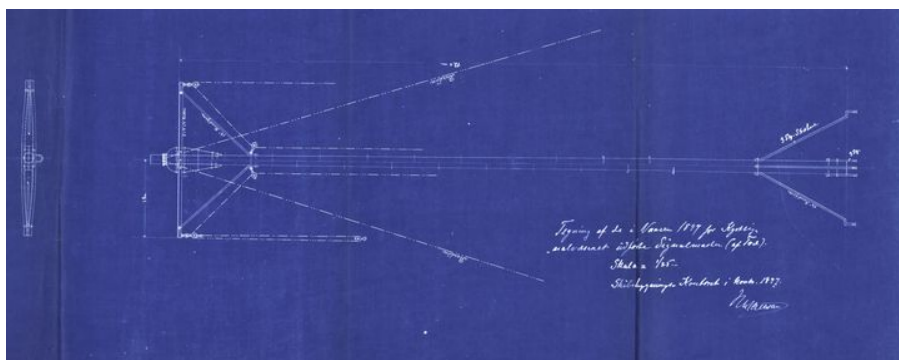
Byggnr: 9903171
GAB nr: 168643969
Navn: Kystvakthytte
Oppført: 1898 - 1898

Hytta sett fra øst Foto: Svein Berge

Hytta sett fra sør med festebolter for signalmasten
Foto: Svein Berge

Tegning av signalmasten Foto: Riksarkivet

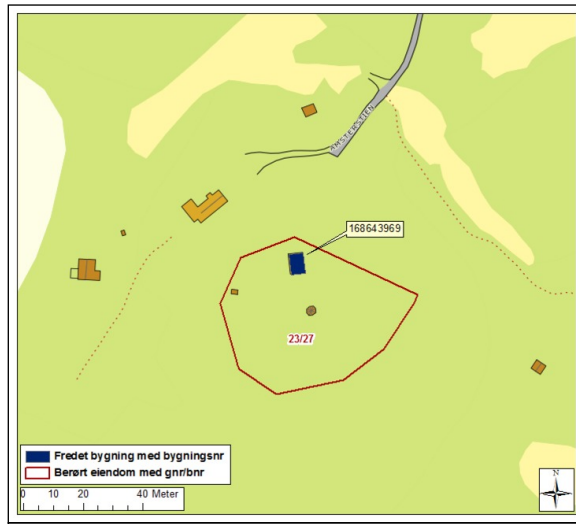
Hytta sett fra vest. Pipe i murstein trolig oppsatt av tyskerne under siste krig. Foto: Svein Berge

BYGNING 9903171 Kystvakthytte

Kompleks 9900479 Høgevarden, Skjernøy

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	DIREKTORATET FOR NATURVERN
GAB nr:	168643969
Gnr/bnr:	23/27
Oppført:	1898 - 1898
Byggherre:	Forsvaret
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Forsvar
Nåværende funksjon:	Funksjon uspesifisert
Bygningsart:	Vaktbygning
Regulering:	Regulert: Naturvernområde - i Kommuneplan 2007 - 2011, vedtatt 11.01.2007
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Hytten er oppført etter typetegninger i panelt bindingsverk med noe utstikkende tak og enkle sveitserstilskruss i hver av gavlene. De er delt i to rom, en gang på enden av huset og et vaktrom med køyer og en sammenhengende vindusrekke langs endeveggen og rundt hjørnet av rommet. Vindusrekken fremstår som et smalt vindusbånd plassert litt høyt oppe på veggen. Disse fortsetter rundt hjørnene, noe som gir bygningene et preg av utkikkstårn. Vinduene er dekket med skodder når de ikke er i bruk.

Spesielt for Høgevarden er at det på den ene langveggen er det ført opp pipestokk og pipe til innvendig ildsted. Denne er i følge Skjernøy historielag ikke original. På samme side av bygningen kan det på fotografiet sees delvis nedraste natursteinsmurer (tørrmurte stable-murer, ikke tilhugde stein). Av bildet går det ikke fram hva slags funksjon murene har hatt. De kan være rester etter en gammel steinbygning, en levegg eller deler av et natursteinsgjerde. Veggene på kystvakthytta er kledd med smalt, stående panel. Alt treverket på bygningen er malt hvitt. Taket er tekket med sorte plater av bølgeblekk.

Hytten består av to rom, et oppholdsrom med køyer og et lite kjøkken i den ene kortenden av hytta. Interiøret er svært beskjedent og gjenspeiler de enkle forholdene på kystmeldehyttene. Bygget er angivelig i dårlig forfatning på grunn av manglende vedlikehold over mange år.

Vern

Formål:	Formålet er å verne en militær vakthytte fra 1900. Vakthyttens opprinnelige arkitektoniske utforming, materialbruk og detaljer i interiøret og eksteriør skal ivaretas.
Begrunnelse:	Vern av vakthytten på Høgevarden dokumenterer en tusenårig tradisjon med vakt og varsling på dette stedet. Hytten viser hvordan man løste denne oppgaven i forbindelse med opprustningen før 1905. Kystvakthytterne er historisk interessante som vitnesbyrd om den militære opprustningen i Norge i forkant av unionsoppløsningen i 1905. I tillegg har de militærhistorisk interesse som en del av meldetjenesten langs kysten i hele første halvdel av 1900-tallet.
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør med fast inventar.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr: 01
Interiørnavn: Oppholdsrom og kjøkken
Beskrivelse: Hytten består av to rom, et oppholdsrom med køyer og et lite kjøkken i den ene kortenden av hytta. Interiøret er svært beskjedent og gjenspeiler de enkle forholdene på kystmeldehyttene.

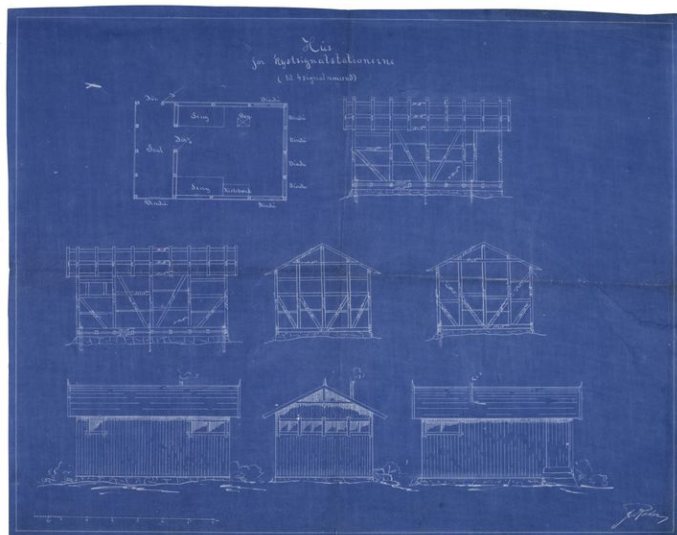

BYGNING 9903171 Kystvakthytte

Kompleks 9900479 Høgevarden, Skjernøy

Hytta sett fra sør Foto: Svein Berge

Byggtegning fra Riksarkivet

Hytta sett fra vest Foto: Svein Berge

Køyer

Hytta sett fra nord Foto: Svein Berge

Spiseplass

BYGNING 9903171 Kystvakthytte

Kompleks 9900479 Høgevarden, Skjernøy

Kledning på sørsiden Foto: Svein Berge

Sitteplass under vindu

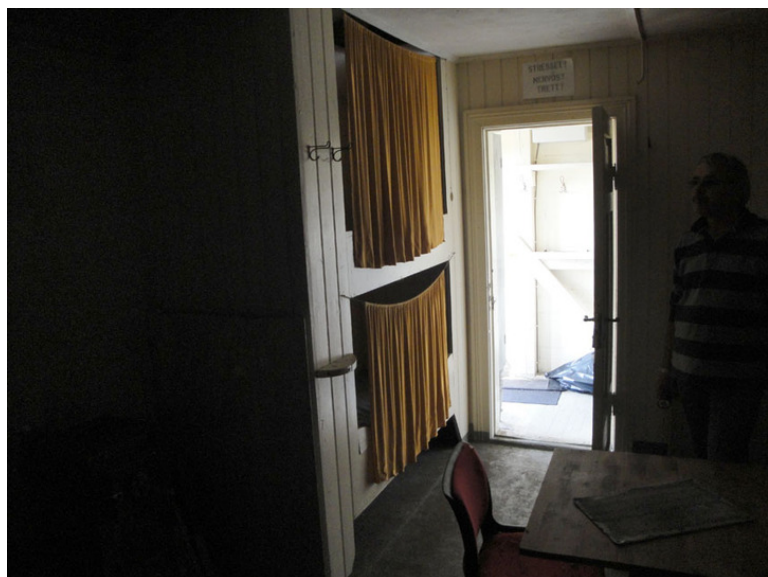
Hytta sett fra øst Foto: Svein Berge

Sitteplasser under vindu

Hytta sett fra sør med festebolter for signalmasten
Foto: Svein Berge

Køyer